

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Richarda Rapanta a sudcov JUDr. Viery Mrázovej a JUDr. Jána Klučku po prerokovaní podnetu [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], namietajúcom porušenie svojho práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nekonaním Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky na svojom neverejnom zasadnutí 10. mája 1994 takto

r o z h o d o l :

Nekonaním Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky n e d o š l o k porušeniu ústavného práva navrhovateľa na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

1. Dňa 25. augusta 1993 dostal Ústavný súd Slovenskej republiky podanie [REDAKOVANÉ], v ktorom žiada zrušiť rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 4. mája 1992 sp. zn. 1T 62/91 a namieta tiež nekonanie Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky vo veci jeho podnetu v lehote ôsmich mesiacov.

Dňa 23. septembra 1993 Ústavný súd Slovenskej republiky podnet predbežne prerokoval a odmietol ho v časti požadujúcej zrušenie rozsudku krajského súdu z dôvodu svojej nepríslušnosti. V časti namietajúcej nekonanie generálnej prokuratúry a tým porušenie práva pisateľa podnetu na inú právnu ochranu podnet prijal.

Dňa 24. septembra 1993 vyzval sudca spravodajca pisateľa podnetu, aby si v určenej lehote ustanovil právneho zástupcu na konanie pred ústavným

súdom. Navrhovateľ listom z 13. októbra 1993 odpovedal, že vzhľadom na svoju situáciu nie je schopný ustanoviť si právneho zástupcu pre ďalšie konanie pred ústavným súdom. V dôsledku uvedeného Ústavný súd Slovenskej republiky 14. januára 1994 rozhodol o zastavení ďalšieho konania o podnete, pričom konštatoval, že určité právne alebo sociálne postavenie navrhovateľa samotné nie je dôvodom na nepožadovanie jeho právneho zastúpenia v ďalšom konaní o podnete podľa § 22 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov.

Dňa 22. apríla 1994 dostal Ústavný súd Slovenskej republiky splnomocnenie pisateľa podnetu na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom. Podľa neho sa jeho právnu zástupkyňou stala JUDr. Adriana Vysudilová, advokátka, Vajanského 24, Trnava. Týmto bola odstránená prekážka v konaní o podnete pred Ústavným súdom Slovenskej republiky.

2. V júli 1992 sa pisateľ podnetu obrátil na Generálnu prokuratúru ČSFR so sťažnosťou pre porušenie zákona. Vzhľadom na to, že táto na jeho podanie do konca roku 1992 nereagovala, obrátil sa 8. februára 1993 na Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, od ktorého dostal odpoveď, že jeho podanie bolo odstúpené Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky. Táto písomne potvrdila prijatie podnetu 17. februára 1993, o čom pisateľa podnetu písomne informovala 19. februára 1993. Navrhovateľ namietal, že nekonaním generálnej prokuratúry do dňa podania jeho podnetu na Ústavný súd Slovenskej republiky, t. j. do 23. augusta 1993, došlo k porušeniu jeho práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

3. V rámci konania o podnetoch je Ústavný súd Slovenskej republiky oprávnený konať, ak fyzické alebo právnické osoby namietajú porušenie svojich práv.

Z postavenia ústavného súdu v systéme štátnych orgánov Slovenskej republiky, ako i z jeho právomocí vymedzených v čl. 124 až 129 ústavy vyplýva, že v konaní o podnetoch Ústavný súd Slovenskej republiky rozhoduje o porušovaní základných práv a slobôd uvedených v Druhej hlave Ústavy Slovenskej republiky. Medzi ústavou zaručené základné práva patrí i právo na súdnu a inú právnu ochranu. Čl. 46 ods. 1 ústavy v tejto súvislosti uvádza, že: „Každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky“. Čl. 46 ods. 1 ústavy je potrebné vykladať v spojitosti s čl. 51 a čl. 2 ods. 2 ústavy. V spojení s čl. 51, pokiaľ ide o spôsob, ktorým sa každý môže domáhať svojho práva, a to len v medziach zákonov, ktorými sa čl. 46 vykonáva. Pisateľ podnetu preto musí pri domáhaní sa svojho práva rešpektovať ustanovenia zákona, ktorý upravuje postup pri realizácii práva na súdnu a inú právnu ochranu. Takýmito zákonmi sú v oblasti súdnej ochrany Občiansky súdny poriadok, Trestný poriadok, zákon o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov a v oblasti inej právnej ochrany je to napríklad zákon o správnom konaní a zákon o prokuratúre.

Rámcem povinností štátnych orgánov, voči ktorým smeruje právo na súdnu a inú právnu ochranu upravuje čl. 2 ods. 2 ústavy, podľa ktorého: „Štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon“. Každé konanie štátneho orgánu, ktoré nie je v súlade so zákonom, t. j. ak štátny orgán nekoná v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon, protirečí príkazu ústavnej normy. Ak súd alebo iný orgán koná vo veci uplatnenia práva osoby určenej v čl. 46 ods. 1 ústavy inak, ako v rozsahu a spôsobom predpísaným zákonom, porušuje tým ústavou zaručené právo na súdnu alebo inú právnu ochranu. Právo na súdnu a inú právnu ochranu poskytuje ústava každému právu, ktoré je v právnom poriadku Slovenskej republiky upravené a ktorého sa možno zákonom ustanoveným postupom domáhať na súdnom alebo inom orgáne Slovenskej republiky.

Poskytnutie práva na súdnu alebo inú právnu ochranu nie je možné obmedziť iba na základné práva a slobody tak, ako sú uvedené v Druhej hlave Ústavy Slovenskej republiky. Takýto záver nie je možné odvodiť ani z ústavy a ani zo zákonov upravujúcich výkon práva na súdnu a inú právnu ochranu. Obsah práva na súdnu a inú právnu ochranu nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Jeho obsahom je i zákonom upravené relevantné chovanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Každé iné konanie súdu alebo iného orgánu, ktoré je v rozpore so zákonom, je porušením ústavou zaručeného práva na súdnu alebo inú právnu ochranu.

4. Právo každého žiadať prokurátora o preskúmanie postupu alebo rozhodnutia orgánov a právnických osôb z hľadiska dodržania zákonnosti nie je výslovne ústavou upravené základné právo. Paragraf 12 ods. 1 zákona č. 60/1965 Zb. o prokuratúre, v znení neskorších predpisov však priznáva toto právo každému a upravuje ako postup osoby pri jeho uplatňovaní, tak i k nemu sa viažuce povinnosti prokuratúry. K porušeniu ústavou zaručeného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nedošlo, ak generálna prokuratúra rešpektovala tie ustanovenia zákona o prokuratúre, ktoré sa viažu ku konaniu o podnete podľa § 12 ods. 1 až 5 zákona o prokuratúre, a to bez ohľadu na to porušenie, ktorého práva sa žiadosťou o preskúmanie postupu alebo rozhodnutia orgánov alebo právnických osôb namieta.

5. Podnetom na ústavný súd pisateľ namietal nekonanie Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky vo veci jeho podnetu, a to až do doby jeho podania na Ústavný súd Slovenskej republiky. Ustanovenie § 12 ods. 5 zákona o prokuratúre určuje na vybavenie podnetu dvojmesačnú lehotu, ktorá v danom prípade uplynula 19. apríla 1993. Vzhľadom na skutočnosť, že zákon o prokuratúre v odôvodnených prípadoch umožňuje, aby túto lehotu nadriadený prokurátor predĺžil, vyžiadal si sudca spravodajca 23. novembra 1993 od Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky písomné podklady

potvrdzujúce predĺženie zákonnej dvojmesačnej lehoty na vybavenie podnetu a tým podľa § 12 ods. 4 zákona o prokuratúre i o informovaní podávateľa o vybavení podnetu. Z podkladov, ktoré predložila, ústavný súd zistil, že bol dodržaný postup upravený § 12 ods. 5 zákona o prokuratúre. Lehota na vybavenie podnetu bola postupne predlžovaná až do 10. novembra 1993. Navrhovateľ bol o vybavení svojho podnetu vyrozumieť listom z 1. novembra 1993.

Vzhľadom na využitie zákonom ustanoveného postupu, ktorý upravuje § 12 ods. 5 zákona o prokuratúre, nevznikla Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky povinnosť informovať navrhovateľa o vybavení jeho podnetu v zákonnej dvojmesačnej lehote, ale až po ukončení dôvodov, ktoré viedli k jej predlžovaniu. Po zániku dôvodov, ktoré ju viedli k predĺženiu lehoty na vybavenie podnetu navrhovateľa, bol jeho podnet vybavený a navrhovateľ bol o jeho vybavení informovaný. Nekonaním Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v období namietanom pisateľom podnetu na ústavný súd preto nedošlo k porušeniu jeho ústavou zaručeného práva na inú právnu ochranu.

Z uvedených dôvodov Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodol podľa § 33 ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. mája 1994